

Lapsiystävällisen kohtaamisen tarkistuslista

1. Valitse lapselle sopiva tapaamispaikka

Mieti lapselle sopivaa ja rentoa tapaamispaikkaa. Jos mahdollista, kysy lähtisikö lapsi kanssasi vaikka kävelyille, kahvilaan tai jonnekin muualle juttelemaan. Anna lapselle mahdollisuus keskustelun lomassa puuhastella jotakin, esimerkiksi piirtää, värittää tai selata kortteja.

2. Kohtaa kiireettä

Anna lapsen ymmärtää, että vietät mielellään aikaa hänen kanssaan, eikä sinulla ole kiire. Jos aikataulusi on tiukka, kerro tämä heti tapaamisen alussa. Näin lapsi tietää, milloin tapaaminen on aikataulusyistä lopetettava, ei sen vuoksi, että et haluaisi olla hänen kanssaan pidempään.

”Tällä kertaa meillä on aikaa kello xx asti. Silloin valitettavasti meidän täytyy lopettaa, mutta seuraavan kerran...”

3. Osoita, että välität

Katso lasta silmiin. Muista esitellä itsesi. Jos tapaat lapsen ensimmäistä kertaa, kysy lapsen nimeä, vaikka tietäisit sen.

Kiinnitä huomiota äänensävyysi ja puhetyyliisi: Pidä äänensävyysi lämpimänä ja puhetapasi rauhallisena. Välitä lämpöä ja kiinnostusta lapseen.

”Onko siinä hyvä istua?”, ”Haluatko vettä?”, ovat luontevia kysymyksiä.

Kehu, anna palautetta tai rohkaise lasta, esimerkiksi *”Osaat kertoa hienosti tapahtuman kulun...”*, *”... on varmasti vaikea asia puhua, olet rohkea ja osaava, kun uskalsit sanoa...”*, *”... kuulee, että olet ajatellut paljon ja miettinyt taitavasti/syvästi asioita.”*, *”Ylipäätään se, että tulit paikalle, on hienoa.”*

4. Kysy ja kuuntele

Kerro lapselle, että sinun on tärkeää tietää, millä tavoin hänen on helpointa puhua asioistaan. Pohtikaa yhdessä erilaisia tapoja. Houkuttele lasta kertomaan asioistaan ja tilanteestaan olemalla kiinnostunut kaikesta, mitä lapsi kertoo. Voit varmistaa lapselta hänen haluamansa tavan keskustella.

”Haluatko, että minä kyselen paljon ja sinä vastaat sen verran kuin haluat?”, ”Haluaisitko kertoa asioista mieluummin kirjoittamalla?”

Kysy lapselta mielipiteitä kaikkiin häntä koskeviin asioihin. *”Miltä tämä sinusta kuulostaa?”, ”On tärkeää, että sinä kerrot, miltä tämä sinusta tuntuu...”*

Kysy, miten lapsi toivoisi asian etenevän. Pyydä kertomaan, onko jokin asia jäänyt epäselväksi tai mietityttäväksi tai pelottaako häntä jokin.

5. Kerro ammatistasi ja tee työsi läpinäkyväksi

Avaa tarkasti ja selkokielellä, miksi lapsi on sinua tapaamassa, vaikka olettaisit lapsen jo tietävän sen. Tarkista, ymmärsikö lapsi asian tai mietityttääkö häntä jokin.

”Kerron kaikille lapsille aina tarkasti, mitä teen ja minkälaisissa asioissa lapsia tapaan, vaikka he tietäisivät jo paljon.”

”Kysythän/keskeytäthän minut heti, jos jokin asia jäi mietityttämään tai et ymmärtänyt jotakin.”

Jos kirjaat keskustelusta asioita ylös lapsen läsnä ollessa, kerro mihin tarkoitukseen sen teet ja mitä kirjaat. Kysy, haluaako lapsi nähdä hänestä kirjoittamasi asiat.

6. Kerro, miten voit auttaa

Kerro, mitä voit tehdä lapsen tilanteelle ja hänen asioilleen. Käytä ymmärryksen tukena käytännön esimerkkejä.

Avaa, minkälaisissa tilanteissa olet auttanut muita lapsia tai nuoria ja mitä heidän asioilleen on pystytty tekemään. Kerro konkreettisesti, miksi on hyvä, että lapset ovat tulleet luoksesi ja kertoneet asioistaan.

”Kerran eräs tapaamani lapsi pohti ja pelkäsi sitä, että.... Se tilanne hoidettiin niin...”

7. Kerro vaitiolovelvollisuudesta avoimesti

Kerro, mitkä asiat ovat luottamuksellisia ja pysyvät vain teidän kahden välisinä. Kerro myös avoimesti, missä tilanteessa sinun täytyisi luopua vaitiolovelvollisuudestasi ja kenelle asioista kerrot. Jos näin käy, kerro, miksi sinun täytyy toimia niin ja mitä silloin tapahtuisi.

Kysy, ymmärsikö lapsi, mitä tarkoitat tai jäikö jokin asia mietityttämään.

8. Ota vastaan kaikenlaiset reaktiot

Varaudu siihen, että lapsi voi osoittaa myös pelkästään kielteisiä tunteita, kuten ärtymystä, vihaa tai välinpitämättömyyttä, sinua tai tapaamistanne kohtaan. Lapsen asenteen ei pidä antaa vaikuttaa omaan toimintaan ja tapaan puhua hänelle. Luottamuksen rakentuminen vie aikaa, varsinkin jos lapsella on ennestään paljon kielteisiä kokemuksia aikuisista. Osoita kysymyksiä, että yrität ymmärtää lapsen tilannetta ja tuntemuksia ja sanoita tämän mahdollista kokemusta.

”Tuntuiko sinusta jännittävältä tulla tähän tapaamiseen...?”, ”Tuntuuko sinusta ärsyttävältä, kun kyselen sinulta näistä asioista?”

”Sinusta voi tuntua jännittävältä/ikäväältä, että sinulle vieras aikuinen kyselee asioita...”

9. Vahvista luottamusta tulevaan

Vala lapsen toiveikkuutta ja valoisa tulevaisuutta.

”Vaikka nyt voi tuntua siltä, että mikään ei tule muuttumaan... Olen tavannut paljon samankaltaisessa tilanteessa olevia lapsia ja on tapahtunut, että...”

”Sinä olet tärkeä ja arvokas ja ansaitset sen, että voit hyvin / saat apua...”

Kysy, auttoiko tapaaminen lasta ja pohdi hänen kanssaan, mitä seuraavalla kerralla voisi ehkä tehdä toisin, tai mikä on ollut hyvää. Tarjoa lapselle mahdollisuus antaa palautetta myös kirjoittamalla, piirtämällä tai rastittamalla valmiita vaihtoehtoja.

10. Huolehdi asioiden etenemisestä

Huolehdi, että lapsi tietää, mitä jatkossa tapahtuu. Kerro, miten lapsi voi ottaa sinuun vastedes yhteyttä. Jos sinä et enää jatka lapsen kanssa, kerro, mitä hänen asioilleen tapahtuu ja kuka aikuinen on häneen seuraavaksi yhteydessä. Varmista asioiden eteneminen. Kiitä siitä, että olet saanut viettää lapsen kanssa aikaa.